

zwrócono również uwagę na niezwykle ważne we wzajemnych relacjach wizyty prezydenta Busha w Polsce oraz kwestie związane z rozszerzeniem NATO i budową nowego systemu obrony przeciwrakietowej w Europie, czyli powstania tarczy antyrakietowej.

Drugi rozdział ukazuje relacje polsko-amerykańskie w kontekście gospodarczym. Szczególną uwagę zwrócono na inwestycyjne zaangażowanie amerykańskiego kapitału w Polsce, która okazała się niekwestionowanym liderem w pozyskaniu amerykańskich inwestorów. Dogodna lokalizacja w centrum Europy oraz świetne przygotowanie merytoryczne polskich pracowników stały się magnesem dla amerykańskiego biznesu. Ważnym aspektem, na który również zwrócono uwagę jest wzajemna wymiana handlowa między obu krajami ponieważ Stany Zjednoczone są bardzo ważnym partnerem gospodarczym dla Polski.

W trzecim rozdziale ukazano współpracę i wymianę naukową. Amerykańskie programy naukowe i społeczne realizowane w Polsce mają długą tradycję i przyczyniały się do budowy społeczeństwa obywatelskiego nie tylko w Polsce ale w całym regionie Europy Środkowowschodniej. Służyły również zacieśnianiu wzajemnych więzi i budowie zaufania. Dziś Polacy w Ameryce to duża, aktywna i wykształcona mniejszość, z której opinią liczą się amerykańscy politycy.

Література:

1. Longin Pastusiak, George W. Bush. Jaki człowiek, jaki prezydent? Adam Marszałek, 2004.

УДК 331.25

Я.Ю. Дуда

Науковий керівник: Берестецька О.М., асистент
Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

**ЗАСТОСУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ
В РЕФОРМУВАННІ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

Y.Y. Duda

**Assistant Supervisor Berestetska O.M.
APPLICATION FOR EUROPEAN EXPERIENCE OF PENSION
REFORM IN UKRAINE**

Реформування пенсійної системи має бути запорукою економічного розвитку та передумовою соціальної стабільності країни. Європейський досвід засвідчує, що найбільш пріоритетним напрямом реформування національних пенсійних систем на сучасному етапі є посилення принципу багаторівневості у фінансуванні пенсій.

Дослідження впливу пенсійної системи на економіку України, є актуальним питанням в наш час, дехто вважає що пенсійна система, руйнує економіку України, чи дійсно це правда?

Зі слів міністра соціальної політики Андрія Реви, в цьому році дефіцит Пенсійного фонду досяг астрономічних показників і склав 145 млрд. гривень. Експерти стверджують: грошей на виплату пенсій поки вистачає, але рано чи пізно така ситуація може призвести до колапсу всієї економіки країни

Чому виник дефіцит коштів? Як відомо, в Україні діє солідарна пенсійна система. Це означає, що пенсіонерів фактично утримують працюючі громадяни, які платять єдиний соціальний внесок (ЄСВ). Надходження від цього внеску Пенсійний фонд розподіляє між усіма одержувачами пенсій. На сьогоднішній день один працюючий утримує більше однієї людини-пенсіонера.

Більш того, навіть з офіційно працевлаштованих українців ЄСВ платять далеко не всі. Причиною є значний тіньовий сектор. Відомо, що близько 40% української економіки знаходиться в тіні. Це означає, що з 40% доходів не сплачується єдиний соціальний внесок (ЄСВ) до Пенсійного фонду.

На думку економістів, щоб залатати діру, що утворилася в Пенсійному фонді, необхідно або збільшити надходження від соціального внеску, або ж скоротити число одержувачів пенсій. Втім, український уряд спробував знайти третій шлях. Знизивши ставку ЄСВ з 41% до 22% від зарплати, чиновники сподівалися, що приватні роботодавці почнуть офіційно оформляти своїх працівників і підвищувати їм зарплату, що дало б державі додаткові кошти. Однак на практиці вийшло навпаки: надходження від ЄСВ значно скоротилися, а дефіцит Пенсійного фонду тільки збільшився.

Є кілька варіантів вирішення проблеми дефіциту Пенсійного фонду:

1. Ввести накопичувальну систему пенсій.
2. Звільнити Пенсійний фонд від невластивих виплат.
3. Підвищити пенсійний вік.

Як живуть пенсіонери в інших країнах, і чим наша пенсійна система відрізняється від європейської?

В більшості європейських країн, наприклад, Естонії, пенсійна система складається з трьох рівнів: державна пенсія, пенсія з обов'язкової накопичувальної системи та додаткова накопичувальна. Скільки платять в пенсійний фонд: українці - 22% від зарплати, естонці-20%+2%. Розмір отриманої пенсії: українця - \$ 63, естонця - \$ 440. В якому віці виходять на пенсію: українці – в 60 років, естонці – в 63 роки (табл.1).

Право на отримання пенсії по віку має особа, яка досягла 63-річного віку та має не менше 15 років отриманого в Естонії пенсійного стажу. Пенсія по віку складається з трьох частин:

-базова частина – 120,2 €;

-пай стажу, величина якого дорівнює добутку кількості років визначеного стажу (так званого – пенсійно-страхового) на цінність року;

-пай страхування, величина якого дорівнює добутку суми річних коефіцієнтів пенсійного страхування на цінність року.

В Естонії кожен працюючий платить 20% від своєї зарплати в пенсійний фонд (I рівень). На ці гроші живуть сучасні пенсіонери. Ще 2% - на накопичувальний рахунок (II рівень). Держава додає до цього 4% за рахунок 33-процентного соціального податку, що нараховується на зарплату. Для того, щоб уникнути впливу інфляції, кошти інвестуються в банки, державні папери і т.д.

Таблиця 1

Пенсійний вік та розмір пенсій за віком у європейських країнах

Країна	Кількість років, прожитих на пенсії		Розмір пенсії за віком (у % від середнього заробітку)	Пенсійний вік, (роки)	
	Чоловіки	Жінки		Чоловіки	Жінки
Естонія	12	21		63	60
Польща	8,2	20,9	40%	65	60
Франція	22	22	50% від зарплати за останні 11 років	60	60
Німеччина	15	15	70%	65	65
Бельгія	15	15	70%	65	65

Отже, розглянувши досвід однієї з країн ЄС можна зробити висновок, що збільшення пенсійного віку є актуальним явищем в наші дні, тому, що це в свою чергу сприятиме збільшенню кількості платників податків та надходжень від податку з доходів фізичних осіб до бюджету країни, економію бюджетних коштів на видатках, пов'язаних з різного роду пільгами для пенсіонерів.

Останнім часом, за кордоном, система пенсійного забезпечення стає жорсткішою. У всіх європейських країнах збільшується пенсійний вік та необхідний для пенсії стаж, скорочуються держвиплати [2]. Але, пенсіонери європейських країн виходять на пенсію, не турбуючись про завтрашній день, так як для них це початок нового, цікавого і забезпеченого етапу життя.

Література:

1. <http://www.uarp.org>
2. <https://ukr.media/ukrain/269163>
3. <http://ukr.segodnya.ua/ukraine/kak-zhivut-pensionery-raznyh-stran-i-pochemu-u-nas-huzhe-vseh--731778.html>